

Vzpomínka na Zdeňka Veselovského

Ač je to neuvěřitelné, 24. listopadu 2016 uplynulo 10 let od smrti známého českého zoologa a dlouholetého ředitele pražské zoologické zahrady prof. Zdeňka Veselovského. Jeden z nejvýznamnějších žáků prof. Julia Komárka je považován za zakladatele československé etologie, byl však také uznávaným vysokoškolským pedagogem. Dlouholetou popularizací zoologie a etologie pomáhal vytvořit nový pohled na svět zvířat, oproštěný od vžitých pověr a mylných předsudků. Jeho celoživotní krédo „milovat zvířata znamená je znát“ neztratilo v dnešní době všeobecné honby za různými senzacemi nic na své platnosti, spíše naopak. Osobní život Zdeňka Veselovského byl složitý, ale na druhé straně, jak vtipně poznamenává jeho přítel zoolog doc. Vladimír Hanák, bohatýrský. Když

v r. 1959 odešel z přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, aby se stal ředitelem pražské zoologické zahrady, jeho akademičtí kolegové se na něj dívali s nepochopením. Vždyť opustil pracoviště slibující skvělou odbornou dráhu, fascinace zoologickou zahradou však zvítězila. Celý život Z. Veselovský bojoval s názorem, že zoologická zahrada není nic jiného než zařízení určené k obveselení dětí, či rekreaci veřejnosti, instituce, kam se vědcům sluší zavítat pouze na rande, s dětmi nebo vnoučaty. Za téměř 30 let jeho působení se pražská zoo stala jednou z nejvýznamnějších evropských i světových zoo. V prosinci 1988 byl na základě intervence pražského Městského výboru KSČ z funkce ředitele bez vysvětlení odvolán a do zoologické zahrady se už nikdy nevrátil.

Po čtyřech letech strávených v Akademii věd začal přednášet na Jihočeské univerzitě jako řádný profesor zoologie. České Budějovice se staly jeho druhým domovem na dlouhých 13 let, mezitím opět přednášel etologii také na pražské přírodovědě. Mezi mladými lidmi našel znovu smysl života. Prof. Veselovský nikdy nepřestával razit názor, že studenti zoologických oborů by měli znát zvířata nejen z obrázků nebo dokonce jen z tkáňových kultur a vzorků DNA, ale měli by je vidět živá, poznat jejich životní projevy. Proto se snažil, jak jen to bylo možné, vyrazit se studenty „do terénu“ – ať již do zoologické zahrady, nebo na ornitologickou exkurzi. Brojil proti předčasné specializaci studentů v nižších ročnících a kritizoval systém výběru zkoušek, kdy se studenti zoologie cíleně vyhýbají přírodovědným oborům, které mylně považují za těžké nebo neužitečné – např. botanice, chemii nebo fyzice. Kolik studentů napříč generacemi za více než půl století Zdeněk Veselovský ovlivnil nebo kolik čtenářů přivedly jeho knihy a články k zájmu o přírodu, lze jen těžko říci. Podstatné ale je, že jeho myšlenky a názory žijí dál, stejně jako osobní vzpomínky těch, kteří měli možnost ho blíže poznat nebo s ním spolupracovat.

1 Myslivecké období.

Vpravo Luděk Jindřich Dobroruka. I když Zdeněk Veselovský později myslivost aktivně neprovozoval, byl vynikajícím střelcem.

Foto z archivu J. Dobrorukové

2 Smysl pro nevšední humor byl typickou vlastností prof. Veselovského. Na snímku coby generál N. M. Převalský. Foto z archivu J. Kučerové

3 Oblíbenou zvířecí skupinou Z. Veselovského byli vrubozobí (Anseriformes). Foto z archivu V. Motyčky

